

Zlámalová, Jana

Vzdor ve jménu víry? : hledání vztahu mezi specifickou podobou protestu a naukou hnutí Falun gong

Sacra. 2006, vol. 4, iss. 1, pp. 40-59

ISSN 1214-5351 (print); ISSN 2336-4483 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/118402>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Vzdor ve jménu víry? Hledání vztahu mezi specifickou podobou protestu a naukou hnutí Falun gong

Jana Zlámalová, FF MU, religionistika

Úvodem

Hnutí Falun gong¹ (Fa-lun kung)² vzniklo na počátku 90. let 20. století v Čínské lidové republice jako jedno z mnoha qigongových (čchi-kungových)³ systémů, ale s nepřímým a neúmyslným přispěním perzekuce, která jej v této zemi postihla, se stalo během několika let známým po celém světě. Napomohly k tomu nepřetržité a intenzivní kampaně pořádané od roku 1999 praktikujícími a příbuznými pronásledovanými, jejichž cílem je informovat světovou veřejnost o uskutečněných zásazích čínské vlády proti Falun gongu. Velké procento těchto sdělení představují detailní popisy mučících metod používaných policií a dozorci v pracovních táborech. Další z činností vyvíjenou hnutím v této záležitosti je například úsilí o zahájení soudního procesu s iniciátorem perzekuce Jiang Zeminem (Tiang Ce-minem) nebo protestní shromáždění pořádaná před čínskými ambasádami po celém světě.

Smyslem předkládané studie je zaměřit se právě na toto aktivní působení vyznačující se několika specifickými body a pokusit se ho objasnit s pomocí nauky hnutí. Proč byl zvolen právě tento postup k vyložení zvláštní povahy image Falun gongu, bude zdůvodněno v průběhu úvodní kapitoly. Ale nejdříve je nutné stručně se seznámit s důležitými momenty v jeho historii, které se podílely na utváření této současné podoby.

-
- ¹ Přestože se samotné hnutí raději prezentuje pod označením Falun dafa (Fa-lun ta-fa), v této studii bude používán pojem Falun gong (Fa-lun kung) a to především z toho důvodu, že právě pod tímto názvem je celosvětově známé. Přesto termín falun dafa nebude z textu naprosto vyloučen, ale bude použit tam, kde se bude jednat čistě o nauku. Existuje-li totiž mezi těmito dvěma pojmy určitá odlišnost, pak tedy v tom, že Falun gong je výrazem pro hnutí jako komplex tvořený praxí, organizací atd. a falun dafa odkazuje hlavně k věrouce.
 - ² V následujícím textu bude k přepisu čínských vlastních jmen a pojmů použit mezinárodní transkripční systém čínštiny pinyin (pchin-jin), jehož užívání je ve světě nejrozšířenější. Proto se jím bude řídit i tato studie. Ale s přihlédnutím k faktu, že v českém prostředí je všeobecně známá česká transkripce, bude vždy, když se poprvé vyskytne čínské jméno nebo pojem, v závorce uveden i český přepis. Pouze u pojmů (např. taoismus nebo Peking), které se staly přirozenou součástí slovní zásoby českého jazyka, bude učiněna výjimka a budou používány v běžně známé počestěné verzi.
 - ³ Všem qigongovým (čchi-kungovým) cvičením a technikám je společná jejich ústřední idea vyjadřující úsilí o dosažení správného usměrnění a rozmístění životní energie qi (čchi) v těle tak, aby se s jejím přispěním mohly rozpustit bloky vytvořené v energetických kanálech, které jsou příčinami mnoha nemocí. Tohoto cíle se dosahuje rozličnými metodami, často založenými na dechových a pohybových sestavách. Do qigongu se například řadí akupunktura, Tchaj-ti (taiji) a mnohá bojová umění.

Stručné seznámení s pojmem a historií Falun gongu

Na počátku druhé poloviny 20. století se v Čínské lidové republice začala postupně formovat qigongová cvičení. Faktorů, které sehrály svoji úlohu při tomto procesu je několik a není nutné ani žádoucí je na tomto místě rozvádět a tak se hlouběji zabývat politickou a sociální situací Číny v tomto období. Nezbytné je pouze zmínit, že qigong má své kořeny v tradiční čínské medicíně a staví na konceptu životní energie – qi (čchi) pro čínskou filosofii, náboženství a lékařství tak typickým.

Již ve svých počátcích si qigong získal velkou oblibu veřejnosti, ale mimo to také náklonnost představitelů Čínské komunistické strany. Na první pohled se může zdát, že tato cvičení vzhledem k svému ústřednímu tématu vyjádřenému termínem životní energie a dalším v nich obsažených prvcích jsou úzce spjatá s taoismem, konfucianismem a buddhismem, a tedy mají velmi blízko k náboženské praxi. V takovém případě by byla podpora komunistickou stranou dosti nepohoditelná. Ve skutečnosti byly z qigongu hned na počátku jeho existence odstraněny jakékoliv náznaky spirituální či religiózní a byl představován pouze jako cvičební metoda vycházející z tradiční čínské medicíny s velmi blahodárnými účinky na zdraví.

Po útlumu v období kulturní revoluce v letech 1966 až 1976 došlo k opětovné podpoře a oblíbě qigongu. Lze hovořit o qigongovém boomu. Začala vznikat sanatoria využívající jeho účinků, qigong byl zkoumán na vědeckých pracovištích a univerzitách a nezdá se, že by praktikovali i přední členové komunistické strany.

V tomto ovzduší vznikalo nespočet qigongových hnutí⁴ a do té doby neznámý Li Hongzhi (Li Chung-č') 13. května 1992 v městě Changchun (Čchang-čchun) představil veřejnosti svoji modifikaci této kultivační metody, již pojmenoval Falun gong. V prvních okamžicích by se mohlo zdát, že to bude jenom další z mnoha qigongových systémů a svojí existencí pouze napomůže rozšířit již tak velmi vysoký počet zájemců o tuto oblíbená cvičení. Ale díky specifikům v Li Hongzhiho nauce a událostem rozehraným kolem Falun gongu se brzy ukázalo, že toto učení vystoupilo z řady a začalo se odlišovat od ostatních směrů přinejmenším tím, jak rapidně začala vzrůstat jeho celosvětová popularita.

Zakladatel a přední postava Falun gongu Li Hongzhi se narodil na počátku 50. let⁵ ve městě Gongzhulingu (Kung-ču-ling) v provincii Jilin (Ti-lin). A zanedlouho po tom, co započal své působení na veřejnosti, Falun gong zaznamenal rapidní vzrůst obliby a začal se šířit do mnoha čínských provincií. Jako ostatním qigongovým hnutím i tomuto byla vláda příznivě nakloněna. Jako důvod, proč jej komunistická strana intenzivně podporovala, uvádí samotné hnutí jak zlepšení morálního stavu čínské společnosti, tak i pozitivní účinek na zdraví občanů a tedy snížení výdajů za lékařská ošetření.⁶ Čínská vláda Li Hongzhimu udělila v prvních letech jeho působení několik

⁴ Jsou to například Guo gong (Kuo kung), Cibej gong (Cch'-pej kung) nebo Zhong gong (Čung kung). Tato hnutí byla v pozdější době také pronásledována a zakázána.

⁵ Jako den narození Li Hongzhiho (Li Chung-č') se uvádějí dvě data 13. květen 1951 nebo 7. červenec 1952. Tento rozpor je jedním z důsledků konfliktu mezi zakladatelem Falun gongu a Čínskou komunistickou stranou, která uvádí, že Li Hongzhi se narodil 7. července 1952 a změnil si den narození na 13. května 1951, což je datum, na které také připadá narození Buddha Šákjamuniho. Ten to ale popírá a prohlašuje, že ke změně jeho data narození došlo v chaotické situaci za kulturní revoluce.

⁶ *Cultivation-Exercise and Chinese Culture* [online], [cit. 20. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://www.flghrwg.net/index.php?option=content&task=view&id=394&Itemid=84>>.

ocenění. Jedním z nich byla například hlavní cena pekingské výstavy orientálního zdraví EXPO za mimořádný přínos v oblasti vědy získaná v roce 1993.

Od poloviny 90. let se ale začala Čínská komunistická strana znepokojovat neustávajícím růstem obliby a vlivem qigongových hnutí (především Falun gongu) ve společnosti, což v ní vzbuzovalo obavu z potenciální hrozby ztráty exkluzivní role garanta sociálního řádu.⁷ A toto zjištění změnilo její pozitivní vztah ke qigongovým skupinám.

Změna postoje vlády k Falun gongu se začala projevovat od roku 1996⁸ v postupném úsilí potlačit jeho široký rozmach a své záměry uskutečňovala především prostřednictvím státních médií a akademických pracovišť vědeckého ateismu. V tomto roce byl také zakázán prodej knih publikovaných Li Hongzhim. Ten o rok později emigroval do USA, kde žije do současnosti.

Události vzniklé kolem Falun gongu v roce 1999 znamenaly pro jeho následující vývoj významný moment. Dne 25. dubna se přibližně kolem 10 000 praktikujících shromáždilo k demonstraci ve vládní čtvrti Zhongnanhai (Čung-nan-chaj) v Pekingu a jejím prostřednictvím požadovali propuštění několika svých zadržovaných souvěrců. Tato událost se stala rozhodujícím impulsem pro tehdejšího tajemníka komunistické strany a prezidenta země Jiang Zemina, aby proti hnutí zahájil rozsáhlé pronásledování.

Od tohoto dne až do konce roku 1999 Tiang Zemin inicioval vydání několika dokumentů postupně omezujících veškeré činnosti související s hnutím a které vyústily v jeho zakázání vyhlášené 30. října. Tyto zásahy byly zdůvodňovány snahou chránit čínský lid před zlem, jež praktikující Falun gongu šíří a tak usilují o narušení sociální stability. Proto bylo také hnutí v těchto dokumentech a mnoha dalších textech uveřejněných v té době označeno za xiejiao (sie-fiao), což lze volně chápat jako herezi a učení svádějící ze správné cesty⁹.

Samo hnutí i odborníci z mimočínské oblasti zabývající se tímto tématem se ovšem domnívají, že vládu k tomuto jednání vedly poněkud jiné pohnutky. Falun gong ve svých materiálech uvádí jako jeden z předních důvodů fakt, že do roku 1999 se k jeho učení hlásilo přibližně 70 000 000 až 100 000 000 osob¹⁰, což převýšilo počet zaregistrovaných do Čínské komunistické strany.¹¹ Karin Aalderink¹² a Barend Ter

⁷ Je nutné podotknout, že tyto obavy nejsou typické pouze pro období vlády Čínské komunistické strany, ale jsou charakteristické pro celé čínské dějiny a vycházejí z tamního tradičního pojetí vlády.

⁸ Podle informací uvedených na webové stránce Falun Gong Human Rights Working Group se snahy o zakázání hnutí začaly objevovat již od roku 1995. *Falun Gong, a Traditional Practice That Has Benefited Million People in Over 60 Countries* [online], [cit. 20. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://www.fhgrwg.net/index.php?option=content&task=view&id=390&Itemid=78>>.

⁹ Čínská vláda tento termín do angličtiny překládá jako *evil cult* (ďábelský kult).

¹⁰ Tento i jiné údaje o počtu praktikujících Falun gongu jsou pouze odhady, neboť vstup do hnutí není žádným způsobem stvrzován či registrován. Tento fakt také komplikuje možnost vyjádření k aktuálnímu číslu v České republice, ale podle rozhovoru s některými z praktikujících vyplývá, že tomuto učení se zde může věnovat (velmi) přibližně 50 až 100 osob.

¹¹ *História prenasledovania Falun gongu v Číne* [online], [cit. 27. ledna 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.sk/index.php?article_file=top_line/sos.html>.

¹² AALDERINK, Karin. *Totally Expunge Evil, Pursue It to the End.: Explaining the Crackdown of the Falun Gong* [online]. Leiden: Leiden University. Department of Chinese Studies, 2001 [cit. 27. ledna 2006]. Kapitola Conclusion. Vedoucí diplomové práce Dr. S. R. Landsberger, Prof. dr. B. J. ter Haar. Dostupné z: <<http://website.leidenuniv.nl/~haarbjter/aalderink/index.html>>.

Haar¹³ z Leidenské univerzity tuto domněnku rozvádějí a příčinu vedoucí k zákazu vidí v obavách komunistické strany z tak silného a rozšířeného hnutí, které je schopné zorganizovat masivní a velmi dobře koordinovanou akci, jako byla demonstrace v Zhongnanhai. K restrikcím také mohlo přispět znepokojení strany ze zjištění, že čínská veřejnost je ovlivňována i jinými myšlenkami než jenom těmi, které produkuje ona sama. Anebo snad také strach Jiang Zemina, že by hnutí mohlo sehrát roli v případných intrikách namířených proti jeho osobě, neboť velké množství vysoce postavených úředníků komunistické strany bylo zároveň i praktikujícími Falun gongu.

Od počátku perzekuce až do současnosti přinášejí světová média, organizace bojující za lidská práva¹⁴, a především samo hnutí informace o postupech a metodách vládních orgánů¹⁵ zasahujících proti Falun gongu. Vzhledem k politické situaci v Čínské lidové republice a jejímu vládnímu systému je ovšem dosti obtížné o této situaci získat přesné a nezkrácené údaje, neboť vláda není nakloněná jakémukoliv zájmu o tuto problematiku pocházejícímu od zahraničních novinářů či pracovníků organizací pro lidská práva.

Úvodní poznámky k vlastní studii

Cíl studie

Obdobná situace, jakou začal Falun gong prožívat po dubnu 1999, je ovšem vlastní i některým jiným náboženským skupinám, neboť i ony se střetly a střetávají s obdobím útlaků a postihů, což například dokládají události v dnešní Čínské lidové republice, kde téměř každé tamní náboženství (např. katolická podzemní církev) musí ve větší či menší míře řešit tyto problémy. Přesto se od nich a i od jiných ve světě potlačovaných náboženských skupin Falun gong přinejmenším v jednom liší a to ve velmi aktivní a mediálně viditelné činnosti, kterou se praktikující, jejich příbuzní a příznivci snaží upozornit světovou veřejnost na svoji situaci, získat její podporu a podnitit ji k diplomatickým krokům a apelům na čínskou vládu.

Samozřejmě, že i členové jiných pronásledovaných náboženství dávají o svých „nesnázích“ vědět okolnímu světu, ale Falun gong svojí vytrvalostí mnohé z nich předstihuje a řadí se tak v tomto směru mezi jedny z neaktivnějších skupin. Navíc se jeho působení vyznačuje několika specifickými body, které utvářejí jeho typický charakter. K jeho zformování a ke zvýšení míry apelu bezpochyby přispělo hned několik podnětů, které lze nalézt i u jiných potlačovaných náboženských skupin jednajících v zájmu vyřešení své situace. Může to být například podpora ze strany okolního

¹³ TER HAAR, Barend. *Falun Gong* [online]. Leiden: Leiden University, 2002 [cit. 27. ledna 2006]. Kapitola Possible Reasons for the Persecution. Dostupné z: <<http://website.leidenuniv.nl/~haarbjter/falun.htm>>.

¹⁴ Amnesty International vydala v roce 2000 zprávu *The Crackdown on Falun Gong and Other so-called „Heretical Organizations“* a v roce 2002 vydala Human Rights Watch zprávu *Dangerous Meditation: China's Campaign against Falun Gong. Dangerous Meditation* [online], [cit. 21. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://hrw.org/reports/2002/china/index.htm#TopOfPage>>. ISBN 1-56432-270-X *The Crackdown on Falun Gong and Other so-called Heretical organizations* [online]. Datum uveřejnění 23. března 2000 [cit. 21. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://web.amnesty.org/library/Index/engASA170112000?OpenDocument&of=COUNTRIES\CHINA>>.

¹⁵ Takovým orgánem je například Úřad 610 ustanovený Jiang Zeminem (Ťiang Ce-minem) 10. července roku 1999, pod který spadají veškeré záležitosti týkající se Falun gongu.

světa a to především euroamerických států, které se velmi často stylizují do role ochránce lidských práv. A i na samotná náboženství, Falun gong není výjimkou, tyto země často nahlížejí spíše jako na bojovníka za změnu politických poměrů ve své vlasti než na náboženskou skupinu. Jiným stimulem může být například velké množství členů hnutí žijících mimo oblast pronásledování nebo celková skladba (věková, sociální či profesní) a velikost členské základny. Všechny tyto podmínky Falun gong splňuje a splňují je i mnohé z dalších potlačovaných náboženských skupin. Ale nepůsobí na aktivity Falun gongu ještě jiné faktory, které by přispěly k tvorbě tak výrazně specifické podoby protestu a k zvolení metod, jimiž je tento vzdor veden?

Předkládaná studie by se ráda soustředila právě na tuto problematiku, ale vzhledem k tomu, že (jak jsme si ukázali v předešlém odstavci) klíč k jejímu objasnění se může ukrývat v nejrůznějších sférách (např. politika, sociální postavení členů atd.) z větší či menší míry ovlivňujících život náboženské skupiny, a které v některých případech již přesahují hranice religionistického bádání, omezíme se z nich pouze na jeden vybraný okruh, kterým je doktrína. Důvodem k takovému rozhodnutí je především předpoklad, že též ona se řadí k těmto utvářejícím činitelům a ve většině případů podstatně významným podílem přispívá k tvorbě charakteristického obrazu určitého náboženství. Z tohoto důvodu bude následující text zaměřen především na to, zda a jak se učení Falun gongu odrazilo v utváření současné povahy jeho protestu, který je kombinací několika specifických znaků.

Přestože jsme si tedy již stanovili záměr práce a vytyčili oblast, v níž se budeme v jejím průběhu pohybovat, musíme provést ještě jeden zúžující krok, a tím je rozhodnutí zaměřit se na učení vzniklé před rokem 1999, neboť před tímto mezníkem hnutí procházelo vývojem, jenž nebyl nijak narušován razantními zásahy v vnějším okolí, a proto obsah jeho věrouky nebyl nucen reagovat na žádné rušivé podněty. Zato u idejí zařazených Li Hongzhim do učení až po zmíněném roce by se mělo vždy pamatovat na to, že mohou být potenciální reakcí na aktuální situaci. Jak již bylo řečeno, ústředním cílem této práce je sledovat vliv věroučných myšlenek na okolím vnímanou podobu hnutí a nikoliv vývoj směrem opačným, čímž by bylo zaměření se na dopad vnějších událostí na doktrínu. Tohoto záměru lze dosáhnout pouze rozbořením textů sepsaných ještě v době před zahájením jakýchkoliv negativních zásahů zvenčí. Ty v našem případě tvoří především věroučné jádro hnutí sestávající se z knih *Otáčení kola zákona – Zhuan Falun* (*Čuan Falun*)¹⁶ a *Qigong kola zákona – Falun gong (Fa-lun kung)*¹⁷, které vznikly v letech 1993 až 1995. Samozřejmě, že nebude zcela opuštěno od práce i s pozdějšími materiály, ale ty nebudou hlavním předmětem zájmu.

¹⁶ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona (Zhuan falun)* [online]. Uveřejněno v srpnu 2004, [cit. 21. ledna 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>.

¹⁷ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona (Falun gong)* [online]. 1. vyd. Praha: Vodnář, 2002. 188 s. ISBN 80-86226-25-5. Uveřejněno v červnu 2005 [cit. 21. ledna 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>.

Seznámení s použitými zdroji a materiály

Hned na počátku je nutné upozornit na skutečnost, že zdroje zabývající se Falun gongem mají převážně dvojitý charakter. Tím prvním a mimo Čínu převážujícím se vyznačují informace pocházející od samotného hnutí¹⁸ nebo od něj sekundárně převzaté sdělovacími prostředky¹⁹, ze kterých se dále šíří do povědomí veřejnosti. V nich je Falun gong nejčastěji představován jako meditační hnutí bojující za svá práva a krutě trpící pod proti němu namířenými zásahy čínské vlády. Charakter informací pocházejících z druhé skupiny je naprosto opačný. Jsou uveřejňovány čínskými státními médii²⁰, čínskými vědeckými pracovišti a dalšími vládou kontrolovanými organizacemi²¹ a autory a proto jejich hlavní náplní je snaha o očernění a zdiskreditování Falun gongu. Nesmí se ovšem opomenout ani vědecké práce publikované především euroamerickými badateli²², které stojí přibližně uprostřed těchto dvou pólů.

Vzhledem k tématu následující práce, jejímž záměrem je hledat paralely mezi idejemi a realitou, pozornost se musí především věnovat textům, které o této problematice pojednávají. A protože k nejmenšímu zkreslení dochází, čerpá-li se přímo z primárních pramenů, studie bude přednostně postavena na práci s materiály samotného hnutí, které se ještě dále mohou rozdělit do dvou okruhů. Prvním z nich jsou věroučné texty, jejichž autorem je výhradně zakladatel a vůdčí postava Li Hongzhi. Z nich bude nejčastěji použito dvou pro učení nejdůležitějších knih *Otáčení kola zákona* a *Qigong kola zákona* a dalších článků volně přístupných ke stažení na webových stránkách hnutí. K vytvoření představy o aktivitách praktikujících poslouží opět webové zdroje a to konkrétně ty stránky, na kterých jsou uveřejňována sdělení o vyvíjených činnostech.²³ Seznámit se podrobněji se situací v České republice napomohou rozhovory vedené přes elektronickou poštu s praktikujícími a zároveň i organizátory mnoha protestních akcí.

Ostatní materiály ovšem nezůstanou opomenuty a jejich role bude spočívat v nezbytném materiálu sloužícímu k ověřování získaných údajů a k vytvoření plstičtějšího obrazu o rozebíraném problému tím, že se budou brát v úvahu názory všech zúčastněných skupin a ne pouze jedné strany, aby se tak předem zabránilo vzniku nežádoucí apologie či propagandy.

¹⁸ V oblasti internetu, kde je Falun gong velmi rozšířen, se nalézá velké množství stránek spravovaných jeho praktikujícími, v českém jazyce to je www.falungong.cz. Hlavním rozcestníkem, který obsahuje odkazy na základní informace v několika národních jazycích je www.falundafa.org. O dění a událostech v Evropě spojených s hnutím informují stránky www.clearharmony.net, apod.

¹⁹ Například: DRAHOŇOVSKÝ, Tomáš. *Meditace před ambasádou* [online]. Uveřejněno 9. prosince 2005 [cit. 22. ledna 2006]. Dostupné z: <http://lidovky.zpravy.cz/ln_noviny.asp?r=ln_noviny&c=A20051209_000012_ln_noviny_sko&klic=210648&mes=20051209,%20IIdnes>. ISSN 1213-1385. *Falun Gong: Living in Fear* [online]. Uveřejněno 26. dubna 2000 [cit. 22. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/726895.st>>.

²⁰ Například čínský deník Xinhua (Chinese Newspeak) – www.chinaview.cn.

²¹ Například: *Stanovisko tiskové mluvčí velvyslancetví ČLR v ČR v otázce „Falun gong“* [online]. [cit. 22. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://www.fmpcr.gov.cn/ce/cecz/cze/xwyd/t127246.htm>>.

²² Například: TER HAAR, Barend. *Falun Gong* [online]. Leiden: Leiden University, 2002 [cit. 22. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://website.leidenuniv.nl/~haarbjter/falun.htm>> OWNBY, David. *Falun Gong as a Cultural Revitalization Movement* [online]. Poslední aktualizace 20. prosince 2000 [cit. 22. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://www.ruf.rice.edu/~tchina/commentary/ownby1000.html>>.

²³ Například stránky www.falungong.cz, www.clearwisdom.net, www.fofg.org a další.

Struktura práce

Dříve než bude rozebírané téma schopné vyústit v jakýkoliv závěr, je vhodné při jeho zpracovávání postupovat systematicky a postupně se seznámit se všemi zkoumanými jevy. Z tohoto důvodu následující část textu nejdříve vymezí specifické znaky protestu na základě popisu několika vybraných aktivit, jež se začaly objevovat v reakci na zákaz a perzekuci v Čínské lidové republice. Dále bude stručně představeno učení falun dafa (fa-lun ta-fa) a zde se pozornost soustředí především na ty body, které by mohly vést k objasnění výše nastíněného problému. Následující kapitola bude představovat průnik těchto dvou témat tak, že v ní zůstanou pouze fakta vztahující se jak k učení tak i k aktivitám hnutí. Tímto postupem se také dospěje ke stavu, kdy bude možno odpovědět na otázku, jak výrazně se odrazila nauka Falun gongu v jeho apelačních činnostech.

Studie bude navíc doplněná o textovou a obrazovou přílohu sestavenou z fotografií a textu a jejím úkolem bude na konkrétních příkladech blíže ilustrovat popisovanou problematiku.

Blíže pohled na apelační činnost Falun gongu

Úvodní kapitola v souvislosti s hnutím Falun gong a jeho situací po roce 1999 velmi často operovala s podobnými pojmy a slovními spojeními jako například intenzivní informační kampaň, aktivní působení na veřejnosti nebo mediálně viditelná činnost. Vzhledem k tomu, že výzkumný cíl této studie z velké části závisí na pochopení právě těchto termínů, bude vhodné se s nimi v následujících odstavcích stručně seznámit a pokusit se identifikovat jejich specifika. Proto budou v první řadě představeny nejběžnější varianty těchto činností. Pro jejich výběr a zařazení rozhodovalo splnění podmínky, že musejí představovat obecnou podobu apelačních činností, aby tak dokázaly suplovat i ty, které zde nejsou uvedeny. Z toho důvodu budou z rozboru vyňaty protestní aktivity probíhající v Čínské lidové republice, neboť jejich charakter je ovlivněn odlišným postavením Falun gongu v této oblasti a tedy výpověď o nich nelze zařadit do globálního souhrnu. Následně bude z popsanych činností vyvozeno několik všeobecných znaků typických pro působení hnutí.

Příklady možných variant apelu

Demonstrace a „poklidné protesty“²⁴ jsou nejspíše nejviditelnějším prvkem působení Falun gongu na veřejnosti. Nejběžněji se konají před čínskými ambasádami po celém světě²⁵, ale také v ulicích a centrech měst. Mimo to jsou organizovány při zvláštních příležitostech, kterými je například státní návštěva některého z předních čínských politiků nebo výročí zahájení perzekuce v Číně. Akce se skládá z oslovování kolemjdoucích za účelem seznámit je s problematikou Falun gongu, s možností

²⁴ Příklady těchto akcí: *Sweden: Appealing to Stop the Persecution of Falun Gong at the Chinese Consulate* [online]. Uveřejněno 10. listopadu 2005 [cit. 29. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://www.clearharmony.net/articles/200510/29226.html>>;

Germany: Practitioners Expose the Persecution of Falun Gong to the People of Mannheim [online]. Uveřejněno 16. ledna 2006 [cit. 29. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://www.clearharmony.net/articles/200601/31015.html>>.

²⁵ Podle vyjádření J. L. (brněnského praktikujícího) se před čínskou ambasádou v Praze konají vzpomínkové akce přibližně jednou týdně.

podpisu petice²⁶, ukázek a fotografií²⁷ seznamujících se způsoby mučení používaných v čínských pracovních táborech a na policejních stanicích. Organizátoři demonstrací kladou důraz na jejich klidný, nehluký a bezproblémový průběh. Z toho důvodu je také nazývají „poklidnými protesty“. Jak v České republice tak i v jiných státech se na pořádání těchto akcí neúčastní žádná organizace či asociace, ale podle vlastního uvážení je svolávají jednotliví praktikující.²⁸

Výstavy, koncerty, filmy nebo jiné kulturní a společenské události²⁹ představují pro Falun gong širokou škálu příležitostí, jak seznámit okolní svět s perzekucí. Vzhledem k jejich množství uvedme pouze dva časté příklady. Truthfulness, Compassion, Forbearance Art Exhibition³⁰ je putovní výstavou výtvarného umění, na níž jsou prezentovány kopie děl umělců věnujících se učení falun dafa, kteří v nich vyjádřili své zážitky z kultivační praxe, ale především v artefaktech pod názvy jako Tiger Bench³¹ nebo Torture of a Woman zachytili vzpomínky na setkání s postihy a pronásledováním.³² Z filmů věnovaných této problematice lze jmenovat například snímek Sand Storm³³ podrobně líčící příběh čínského policisty, jehož úkolem bylo vyslýchat a popřípadě mučit zadržené praktikující.

Internet se po roce 1999 stal neodmyslitelnou součástí sebe prezentace a organizace hnutí. Z důvodu velmi širokého rozsahu, který Falun gong jako on-line náboženství³⁴ zaujímá v kyberprostoru, nelze se s tímto fenoménem uspokojivě seznámit na omezené ploše, která je zde tomuto tématu vyhrazena. Proto se tento odstavec pouze omezí na stručné konstatování o obsahu webových stránek. Pro další práci je důležité vědět, že příspěvky na stránky může vkládat kterýkoliv praktikující a informovat tak ostatní třeba o událostech konaných v jeho okolí a souvisejících s Falun gongem a dále to, že převážnou část mnoha stránek³⁵ představují témata zabývající

²⁶ Podle informací pocházejících od praktikujících L. K. a J. L. při podobných akcích v Brně a okolí podepsalo petici žádající zastavení perzekuce Falun gongu v roce 2005 kolem 6 000 osob.

²⁷ Viz příloha, obr. č. 1.

²⁸ V ČR je zaregistrovaná Asociace Falun gong v České republice (v současné době je předsedkyní Veronika Sunová), ale podle slov J. L. asociace nehraje v svolávání protestních akcí žádnou roli a pouze slouží k ulehčení jednání s úřady a politiky.

²⁹ Příklady těchto akcí: *Petal of Peace* [online]. [cit. 29. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://www.falunau.org/PetalofPeace/bkground.htm>>;

FoFg in California Sponsors "new Spring" Concert [online]. [cit. 29. ledna 2006]. Dostupné z: <http://www.fofg.org/ourwork/our_work_story.php?doc_id=114>.

³⁰ Více na stránkách www.falunart.org.

³¹ Způsob mučení užívaného podle informací členů hnutí čínskými vězňami.

³² Tato výstava také proběhla od 1. února do 17. února 2006 v Malé královopolské galerii v Brně. Z jiných přehlídek výtvarného umění spojených s Falun gongem se konala v Praze v roce 2003 prezentace obrazů malířky Zhang Cuying. *Oslavné představení Dafa s Zhang Cuying v Praze 28. 4. – 2. 5. 2003* [online]. [cit. 29. 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/tlac.php?article_file=left_menu/reportaze/20030505/text.html>.

³³ Více na stránkách www.sandstormmovie.com.

³⁴ Více k typologii on-line náboženství a náboženství on-line a vztahu Falun gongu k těmto pojmům v pracích: ZBÍRAL, David. *Náboženství a internet* [online]. [cit. 29. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://mujweb.cz/www/david.zbiral/nabinternet.htm>>

ŠINDELÁŘ, Pavel. *Čína, stí a postmoderna. Cesta Falun gongu do 21. století* [online]. Brno: Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav religionistiky, 2005. 94 s., 2 s. příloh. [cit. 29. ledna 2006]. Diplomová práce. Kapitola 7.2 Falun gong v kyberprostoru.

³⁵ Například to jsou stránky www.figjustice.org, www.rescuefigchildren.org, www.fighrwg.net a další.

se současným stavem a vývojem situace v Číně. Například je zde možné nalézt velké množství emociálně laděných příběhů pronásledovaných³⁶, historii pronásledování a podrobný seznam s krátkým popisem příčin smrti všech osob, které podle informací hnutí zemřely na následky týrání, elektronické verze petic, fotografie, na kterých praktikující demonstrují metody mučení atd.

Specifické rysy

Jak již bylo v úvodní kapitole nastíněno a z předešlých odstavců lze vyvodit, ape-lační činnost Falun gongu v sobě obsahuje několik specifík. Nyní nám postačí pouze jejich výčet a deskripce a až v následující kapitole se je pokusíme vysvětlit na záklá-dě učení hnutí.

Zdůrazňování nenásilného a poklidného charakteru boje³⁷ není samozřej-mě výjimečné pouze pro Falun gong a lze tento rys nalézt i u jiných potlačovaných náboženských skupin. Ale v případě Falun gongu je znát velmi silné kladení tohoto přístupu do protikladu s postupy a metodami čínské vlády, což souvisí s dalším a pro Falun gong velmi typickým znakem, kterým je **intenzivní a neustálé zdůrazňo-vání násilí a „krutosti“ používané Úřadem 610** proti čínským praktikujícím. To se stalo již neodmyslitelnou součástí všech vyvíjených aktivit a informačních mate-riálů. Nelze například na webových stránkách hnutí přehlédnout detailní popisy a seznamy mučících metod, příběhy a vzpomínky praktikujících nebo jejich příbuz-ných zasažených perzekucí, fotografie osob podle informací hnutí poznamenaných mučením a týráním a nespočet dalších obměn této snahy prezentovat čínskou vládu, Jiang Zemina a každého, kdo se na pronásledování podílí, jako „lotry, kteří jsou horší než bestie“³⁸. Důležité je také povšimnout si použitého jazyka a formy vyjádření obsahu sdělení, neboť je maximálně využito všech možností k tomu, aby text čtenáře šokoval a zapůsobil na jeho city.

Decentralizace a liberalizace vyjadřuje další rys obsažený v aktivitách hnu-tí tak, že je každému umožněno zapojit se do apelačních činností, jejichž průběh a organizace není povně řízena žádným centrem či osobou. To například potvrzuje skutečnost, že kterýkoliv z praktikujících má možnost vkládat na webové stránky informace o pronásledování a nebo uspořádat protestní akci, petici, koncert nebo jiným způsobem dát vědět veřejnosti o situaci svých čínských souvěrců a snažit se získat její podporu.

³⁶ Pro ilustraci použitého jazyka a stylu viz příloha, text č. 1.

³⁷ Nutno ale podotknout, že občas se Falun gong uchyluje k poněkud razantnějším metodám boje proti čínské vládě, které může světu jen s obtížemi prezentovat jako naprosto bezúhonné. Jako příklad může posloužit událost z března roku 2002, kdy se čínští praktikující nabourali do kabelového vysílání v městě Changchun (Čchang-čchun), aby mohli uveřejnit dokument objasňující z jejich pohledu postoj a přístup vlády k hnutí. Není proto překvapivé, že o této události se materiály hnutí téměř nezmiňují. *Falun Gong breaks onto China's Airwaves* [online]. Uveřejněno 7. března 2002 [cit. 30. leden 2006]. Dostupné z: <<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/1860159.stm>>.

³⁸ LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku II* [online]. Uveřejněno v květnu 2004 [cit. 14. února 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>, Co jsou nadpřiro-zené schopnosti. (Pozn.: Vzhledem k tomu, že tento a dále citované texty Falun gongu byly převzaty v digitální podobě z webových stránek hnutí, nenalézá se v nich tedy číslování stran a proto bude v případě jejich citace uváděn pouze nadpis konkrétní kapitoly.)

Snaha o medializaci se z velké části podílí na tom, že se případ Falun gongu stal oblíbeným tématem nečínských novinářů a někteří euroameričtí politikové jej zařadili do svých projevů poukazujících na porušování lidských práv v Čínské lidové republice. Hnutí si totiž k sdělovacím prostředkům a jejich zástupcům udržuje náklonost a pozitivní vztah a usiluje tak o to, aby zpravodajství hovořící o této problematice nebylo ovlivněno informacemi a názory prosazovanými čínskou vládou tím, že proti nim předkládá vlastní verzi konfliktu. Mimo této spolupráce se Falun gong sám velmi proniknout do mediálních sfér a kromě již zmíněného rozsáhlého využívání internetu to může například ilustrovat působení společného Epoch Times a FGMTV (Fanguangming Television), které zastupují zájmy hnutí.

Základní myšlenky a pojmy učení Falun gongu

Nyní, když jsme si vytvořili základní představu o obecné podobě činností vyvíjených ve snaze upoutat zájem veřejnosti a než přistoupíme k dalšímu jejich rozboru, bude vhodné se stručně seznámit se základními pojmy a myšlenkami nauky, neboť její znalost je nezbytná k dalším krokům této práce.

Jak již bylo zmíněno, tvůrcem doktríny hnutí je Li Hongzhi, který ji krátce po zahájení svého působení na veřejnosti sepsal do dvou knih *Otáčení kola zákona* a *Qigong kola zákona*, které mají zásadní význam pro kultivační praxi. Už jenom z pohledu na termíny zvolené Li Hongzhim pro výklad svého učení, se odhaluje inspirace náboženskými tradicemi Číny, jako je buddhismus, taoismus, lidové čínské náboženství, lidové buddhistické sekty a především již jmenovaný qigong.

Pro náhodného pozorovatele jediným lehce viditelným znakem³⁹, který mu umožňuje rozpoznat, že se setkal s praktikujícím učení falun dafa, je sestava pěti qigongových cviků⁴⁰. Ty jsou kromě toho, a především, jedním ze základních elementů kultivační praxe, která ovšem obsahuje ještě několik dalších prvků. Mezi ně patří zlepšování morálního charakteru – xin xing (sin-sing), jehož kultivace spočívá v oproštění se od připoutání k materiálním a pomíjivým věcem tohoto světa a v úsilí jednat v souladu se třemi nejvyššími principy vesmíru ryzosti – zhen (čen), dobrem – shan (šan) a snášenlivostí – ren (žen),⁴¹ neboť tak praktikující dosáhne shody s povahou vesmíru.

Kolo zákona – falun (fa-lun), jehož vyobrazení⁴² se stalo neoficiálním emblémem hnutí, je podle pojetí Li Hongzhiho zmenšeným obrazem vesmíru, který vkládá do

³⁹ Pomine-li se zvyk nosit části oděvu ve žluté barvě s nápisy zhen (čen), shan (šan), ren (žen), neboť tato praxe není součástí nauky. Viz příloha, obr. č. 2.

⁴⁰ Sestava se skládá z těchto cvičení: Buddha natahuje tisíc rukou – fo zhan qianshou fa (fo čan čhi-en-šou fa), falun pozice ve stoji – falun zhuang fa (fa-lun čuang fa), pronikání dvěma kosmickými extrémami – guantong liang ji fa (kuan-tchung liang tí fa), falun nebeský oběh – falun zhou tian fa (fa-lun čou tchien fa), posilování nebeských sil – shen tong jia chi fa (šen tchung tia čch'fa). Pro praktikování těchto cviků není předepsáno žádné dodržování určitého místa nebo času, ani se nevyžaduje speciální zasvěcení nebo kurz. Cviky jsou rozebrány v knize Qigong kola zákona a jejich popis s videosekvencemi je k volnému stažení na webových stránkách hnutí.

⁴¹ Tyto termíny se v materiálech Falun gongu objevují pod pojmy pravdivost – zhen, soucit – shan a tolerance – ren, ovšem to je vyjádření poněkud nepřesné a proto bude výhodnější držet se výstižnějšího překladu ryzost, dobro, snášenlivost a pouze v případě citací převzatých z textů hnutí bude zachován jejich originální překlad. Tato změna bude ještě provedena u termínu ctnost – de (te), mimo citace nahrazeného za slovní spojení mravní síla.

⁴² Viz příloha, obr. č. 3.

spodní části břicha svých následovníků, aby se tam navždy otáčelo. Kolo zákona vykonává dvojí funkci, která je udávaná směrem jeho rotace. Otáčí-li se ve směru hodinových ručiček, přetváří životní energii na energii vyšší podstaty, tzv. kultivační energii – gong (kung) a rozvádí ji do celého těla svého nositele. Když je směr otáčení opačný, šíří pozitivní energii z těla praktikujícího a tak se stává prospěšným i jeho blízkému okolí.

Kultivace myslí zastoupená zvyšováním úrovně morálního charakteru je nezbytnou podmínkou k tomu, aby mohla být úspěšně započata transformace životní energie na kultivační energii, která je tvořena především mravní silou – de (te). K této proměně dochází prostřednictvím kultivace těla tvořené z pěti qigongových cviků a z působení kola zákona v těle praktikujícího. Vzniklá kultivační energie v podobě spirály stoupá tělem a nad hlavou vytváří energetický sloup – gongzhu (kung-ču). Až díky působení této energie je možné dosáhnout duchovního růstu a osvětlení. Vedlejším projevem tohoto procesu je získání nadpřirozených schopností, které nejsou hlavním cílem kultivace a jejich vlastníci by si k nim nebo k úsilí o jejich dosažení neměl vytvořit připoutanost, ani jich jakkoliv zneužít. Jejich rozvinutí je ale pozitivně přijímáno. Za nadpřirozené vlastnosti se chápe otevření třetího oka – tianmu (tchien-mu), schopnost léčit, levitace, vidění do budoucnosti a minulosti a další.

Možné body nauky utvářející zvláštní charakter protestu

Potom co jsme se velmi zběžně seznámili s hlavními principy učení falun dafa, může se naše pozornost zaměřit na ty prvky nauky, u kterých se lze domnívat, že určitým podílem přispěly a ovlivnily podobu metod zvolených Falun gongem pro působení na veřejnosti. O tom, zda je v jejich případě možné uvažovat o takovém vlivu rozhodovalo to, zda zvolené ideje představují klíčové principy nauky a zároveň i hovoří o překonávání či střetu s nesnázeami a nebo pro praktikující určují normy správného chování.

Karmu neboli černou látku je možné označit jako protipól k mravní síle v podobě bílé pozitivní látky. Její význam v učení falun dafa, na rozdíl od pojetí v jiných náboženstvích operujících s tímto termínem, je zásadně negativní. Karma se do současného života přenáší z minulých existencí nebo vzniká konáním špatných skutků⁴³. Tím se vytváří karmický dluh, který způsobuje světskému člověku nemoci a nesnáze a praktikujícímu brání v úspěšné kultivační praxi. Proto je nezbytné jej splatit a dosáhnout tak přeměny černé látky v látku bílou. Přestože Li Hongzhi svým následovníkům již podstatnou část karmy odstranil, určité množství jim jí ještě ponechal, aby se s ní vypořádali sami a tak postoupili na své cestě. „Utrpení je splácení karmického dluhu,“⁴⁴ což Li Hongzhi ve výkladu své nauky mnohokrát zdůrazňuje a také vysvětluje, jak se zachovat v nesnadné situaci:

„Jsou-li odhodlaní praktikující připraveni snášet velká utrpení a čelit těžkostem s pevnou myslí, nakonec dosáhnou úrovně Právého dovršení.“⁴⁵

„Během celého procesu kultivace se od vás požaduje snášet utrpení.“⁴⁶

⁴³ O tom, zda je povaha určitého skutku dobrá nebo ne rozhoduje to, jestli byl vykonán v souladu s třemi nejvyššími principy vesmíru ryzost, dobro, snášenlivost.

⁴⁴ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Opravdově vést lidi k vysokým úrovním.

⁴⁵ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola III Kultivace charakteru.

⁴⁶ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola III Kultivace charakteru.

„Kdyby se neobjevily spory nebo příležitosti ke zlepšení vašeho xinxingu, nemohli byste udělat pokrok.“⁴⁷

„Není možné, aby se vaše kultivační energie vyvinula, zatímco se cítíte dobře a nesetkáváte se s žádnými problémy.“⁴⁸

„V tomto vesmíru platí základní pravidlo, které říká: „Žádná ztráta, žádný zisk.“ Aby člověk získal, musí ztratit. Tato osoba vás dostala do strašné situace mezi světskými lidmi a je tou stranou, která získala na váš účet. Čím horší situace, do které vás dostala, a čím větší účinek, tím víc snesete a tím více ctnosti ona ztratí. Všechna tato ctnost bude dána vám.“⁴⁹

„K těm lidem, kteří vás skutečně rozrušili, máte být nejen snášenliví, ale máte jim být i vděční.“⁵⁰

Démonické zasahování „je zasahování, na které často narazíme při praktikování qigongu“.⁵¹ Jeho vznik je podmíněn karmickými dluhy, které si praktikující utvořil v průběhu předešlých životů a kdy ti, kterým se zadlužil, si přicházejí pro jejich splacení tak, že:

„(...) jakmile započnete kultivaci k vysokým úrovním, budou vás (démoni) obtěžovat neustále. Mohou vás vyrušovat mnoha různými metodami, jejichž cílem je zabránit vám v kultivaci k vysokým úrovním a dosáhnout toho, abyste v kultivaci neuspěli.“⁵²

„Zlé bytosti se projevují rozličnými způsoby. Některé se projeví ve formě událostí denního života, jiné ve formě jevů z jiných dimenzí.“⁵³ A tak je možné se v rámci démonického zasahování setkat například s nevzhlednými a hrůzoplýnými démonickými postavami, s nevhodnými (např. žádostivými) myšlenkami nebo s narušováním klidného prostředí během provádění qigongových cviků. Je ale nezbytné nevzdát se nebo nepodlehnout tlaku tohoto rušení a na místo toho usilovat o jeho překonání, čímž bude zároveň i potlačeno.

„Tyto zlé bytosti se objevují pouze na jedné úrovni nebo v jednom časovém období a velmi rychle odejdou – za několik dní, za týden, za několik týdnů. Všechno závisí na tom, jak ušlechtilý je váš charakter a jak se s touto záležitostí vypořádáte.“⁵⁴

Přestože je tedy projití démonickým zasahováním též určitým důsledkem karmických dluhů praktikujícího, nelze od něj očekávat pozitivní účinky jako je tomu v případě správného zvládnutí utrpení způsobeného nashromážděním karmy, ale na místo toho je vnímáno jako neblahý a nevíтанý element škodící kultivační praxi, který je nutné odstranit. „Protože to nijak neprospívá vaší praxi, není dovoleno, aby to tak do vás zasahovalo.“⁵⁵

Ryzost, dobro, snášenlivost představují významnou trojici pojmů vyjadřujících povahu vesmíru a má-li praktikující dosáhnout jakéhokoliv zlepšení na své

⁴⁷ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Jasná a čistá mysl.

⁴⁸ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola III Kultivace charakteru.

⁴⁹ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Přeměna karmy.

⁵⁰ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola V Otázky a odpovědi.

⁵¹ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Démonické zasahování v kultivaci.

⁵² LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola III Kultivace charakteru.

⁵³ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola III Kultivace charakteru.

⁵⁴ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola III Kultivace charakteru.

⁵⁵ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Démonické zasahování v kultivaci.

kultivační cestě, musí se v každé situaci řídit jejich pravidly a tedy jednat v souladu s vesmírem. Li Hongzhi důležitost této trojice velmi často připomíná a objasňuje ji:

„Pravdivost“ znamená mluvit pravdu, dělat pravdivé věci, vrátit se ke svému původnímu, pravému já a nakonec se stát pravým člověkem. „Soucit“ znamená vypěstovat si velký soucit, dělat dobré skutky a spasit lidi. Obzvlášť zdůrazňujeme schopnost „Snášenlivost“. Pouze se Snášenlivostí se může člověk zušlechťovat, aby se stal osobou s velkou ctností. Snášenlivost je velmi silná věc, převyšující Pravdivost a Soucit.“⁶⁶

Jak si lze povšimnout, nejvíce je z této trojice vyzdvihována snášenlivost, která „je klíčem k zlepšování charakteru. (...) Vydržet úplně bez rozhořčení nebo pocitu krivdy je snášenlivostí praktikujícího.“⁶⁷ A z toho také následně vyplývá požadavek, jak se zachovat při střetu s konfliktní situací: „první věc, které byste jako praktikující měli být schopni, je nebránit se, když jste bití nebo je vám nadáváno – musíte být tolerantní.“⁶⁸

Zákaz zabíjení vztahující se jak na lidské, tak i na ostatní životy, považuje Li Hongzhi za podstatný bod svého učení. Důvodem tohoto rozhodnutí je přesvědčení, že „zabití je nejhorším zločinem – je to zlý skutek.“⁶⁹ A protože každý zlý skutek vede ke ztrátě bílé látky a k hromadění karmy, vytvoří se v důsledku tohoto závažného negativního činu velké množství černé látky a sníží se tak kulturní úroveň „provinilého“ praktikujícího.

„(...) pokud je se životem náhle skoncováno, zda je to zvíře nebo jiný tvor, vytvoří to velmi mnoho karmy. Zabití se v minulosti vztahovalo hlavně na vzetí lidského života, což způsobilo velmi mnoho karmy. Avšak zabíjení jiných obyčejných životů není menším hříchem, protože to také přímo způsobí mnoho karmy.“⁶⁶

Objasňování pravdy a odhalování zla jsou dvě slovní spojení, která Li Hongzhi do svých úvah zařadil až po událostech roku 1999. Přesto bude vhodné se o nich na tomto místě zmínit, neboť jednak neodporují výše uvedeným kritériím určujícím zařazení určitých bodů nauky do tohoto výčtu, ale především s jejich pomocí, jak se později ukáže, je možné objasnit část rozebíraného problému. Li Hongzhi svým následovníkům často připomíná jejich nutnost, neboť „objasňování pravdy, současně s odhalováním zla, krotí zlo a zmenšuje pronásledování.“⁶¹ A to v praxi znamená snahu „pravdivě“ informovat světovou veřejnost, média a politiky o zákrocích, které čínská vláda uplatňuje proti tamním praktikujícím a usílí o zabránění rozšiřování „falešných“ zpráv o hnutí vycházejících z provládních zdrojů.

⁶⁶ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, kapitola III Kultivace charakteru.

⁶⁷ LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku I* [online]. Uveřejněno v srpnu 2004 [cit. 15. ledna 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>. Co je snášenlivost?

⁶⁸ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Lidé s výbornými vrozenými vlastnostmi.

⁶⁹ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola III Kultivace charakteru.

⁶⁰ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Otázka zabíjení.

⁶¹ LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku II*, op. cit. 38, Zpráva osobám zodpovědným za Evropskou konferenci Dafa a všem zúčastněným.

Odras nauky ve specifické podobě protestu Falun gongu

Od vyhlášení zákazu a zahájení perzekuce Falun gongu v Čínské lidové republice v roce 1999 se téměř veškerá činnost praktikujících a příznivců hnutí soustřeďuje na upozorňování a seznamování světové veřejnosti s následky těchto represivních zákroků a své aktivity doplňují žádostmi o jejich zastavení. Podívejme se proto nyní, jak zaujetí takového postoje k nastalé situaci souvisí se základní doktrínou hnutí.

Konfrontace věroučných myšlenek s postojem Falun gongu k perzekuci

Jak ukázala předešlá kapitola, již od počátku učení falun dafa byl jedním z jeho stěžejních témat princip přeměny karmy obsahující mimo jiné nutnost prožití utrpení. Z toho důvodu také Li Hongzhi ve svých knihách praktikující velmi často upozorňoval, že:

„(...) by bylo lehké, kdyby mohlo být o všechno postaráno v meditaci vsedě, avšak nebude to vždy tak. Proto ve vaší budoucí kultivaci projdete všemi druhy utrpení. Jak můžete praktikovat kultivaci bez těchto těžkostí? Když jsou všichni na sebe dobří, bez konfliktu zájmů nebo rušivého zasahování z lidské myslí, jak může váš xinxing udělat pokrok jen tím, že sedíte? To je nemožné.“⁶²

Povšimněme si zde především slovního spojení „projít všemi druhy utrpení“ a nebo i jiných prohlášení pocházejících z věroučných textů sepsaných před rokem 1999 a hovořících o tom, že „malé zkoušky vedou k malým zlepšením; velké zkoušky vedou k velkým zlepšením“⁶³ a že, „když jste trpěli hodně, karma ve vašem těle bude přeměněna.“⁶⁴ Li Hongzhi se tedy ve svém učení k nelehkým situacím života v jakémkoliv podobě a míře určitě nestavěl odmítavě a spíše je viděl jako nezbytné v procesu přeměny karmy na bílou látku mravní síly, která je nepostradatelnou při úspěšné kultivační praxi.

Perzekuci, která je bezesporu pro mnohé praktikující utrpením, Li Hongzhi objasňuje takto:

„To tedy znamená, že toto pronásledování se v lidském světě projevuje tak, že zlomyslná závist zlé osoby vůči Dafa je manipulovaná zlými bytostmi v jiných dimenzích, které využívají ďábelskosti toho šaška [tj. Jiang Zemina], aby vytvořily tuto obrovskou, v historii se nikdy nevyskytující, hanebnou akci – ďábelské, nesmyslné pronásledování žáků Dafa.“⁶⁵

Objasnění nastalé situace je tedy primárně vystavěno na představě nežádoucího zásahu vycházejícího z oblasti zlých sil, které se snaží zničit „spravedlivý velký zákon“. Tyto zlé síly proto hrají stejnou roli, jako démonické bytosti, na které je v knihách *Otáčení kola zákona* a *Qigong kola zákona* upozorňováno, že se budou snažit praktikujícím bránit v jejich kultivační praxi, ale s tím rozdílem, že současné narušování je mnohem intenzivnější a rozsáhlejší, není totiž už jenom záležitostí jednotlivce ale celého vesmíru. Li Hongzhi tak navazuje na koncept démonického zasahování a na ideu, že usiluje-li někdo o „dobro“ a „spravedlnost“ musí se potýkat se zlem, které ze své přirozenosti těmto principům odporuje a rozvádí tak myšlenku

⁶² LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Přeměna karmy.

⁶³ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, Kapitola III Kultivace charakteru.

⁶⁴ LI, Hongzhi. *Otáčení kola zákona*, op. cit. 16, Opravdově vést lidi k vysokým úrovním.

⁶⁵ LI, Hongzhi. *Nové články* [online]. [cit. 17. února 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.sk/index.php?article_file=top_line/knihy.html>, Vyučovanie fa na Fa konferencii v Filadelfii 2002.

vyřknutou již v raných dobách svého působení, aby na jejím základě mohl zformulovat odpověď na otázku po příčinách perzekuce:

„Proč jsou učedníci Velkého Zákona nelitostně mučení zlem? Je to proto, že vytrvávají ve své spravedlivé víře ve Velký Zákona, a protože jsou částicemi Velkého Zákona. Proč musí být uskutečněna náprava Zákona? Protože bytosti ve vesmíru už více nespĺňovaly standard. (...) Avšak, aby dosáhly všeho, co chtěly, staré zlé síly ve vesmíru se přímo zúčastnily pronásledování Velkého Zákona, učedníků Velkého Zákona a všech bytostí neustálým používáním zlých plánů, které zosnovaly a které se nepodřizují pravým principům Zákona vesmíru.“⁶⁶

Li Hongzhi se tak rozhodl uchýlit k této části učení a následně proto zaujmout ke všem strastem a utrpením plynoucím z „nejhoršího, nejkřutějšího a nejdopornějšího pronásledování v lidských dějinách“⁶⁷ jednoznačně odmítavý postoj, protože „jako učedníci Dafa jsme proti tomuto pronásledování. A jako váš mistr, neuznávám tuto věc a neuznávám celý tento plán, který sestavily staré síly.“⁶⁸

Li Hongzhi tedy přednostně nevyužil možnosti interpretovat perzekuci s pomocí konceptu utrpení spojeného s přeměnou karmy, který na rozdíl od démonického zasahování prolíná téměř celými ranými texty a je jedním z ústředních a nepostradatelných prvků učení falun dafa do roku 1999. Avšak po tomto roce se z nich naprosto vytrácí a v rovině požadavků na správné jednání praktikujících je nahrazen výzvami k nutnosti odstranit veškerá připoutání k materiálnímu a pomíjivým věcem tohoto světa a nabádáním k četbě knihy *Otáčení kola zákona*, jejíž studium pomáhá ve zdokonalování kultivační praxe.

„Kdybyste byli skutečně schopní odhodit tato základní lidská připoutání ve vaší kultivaci, tato poslední utrpení by nebyla tak krutá (...) Jediný způsob, jak zabráníte starým, zlým silám využít díry ve vaší mysli, je dobře využít váš čas na studium Zákona.“⁶⁹

Zde se ovšem opět vracíme ke konceptu démonického zasahování, neboť právě v jeho případě platí princip, že zlepšením vlastního morálního charakteru a vystoupením na vyšší kultivační úroveň se dosáhne odstranění nežádoucího a negativního vlivu zlých sil.

Ze zvolené cesty, kterou se Li Hongzhi rozhodl směřovat své učení od roku 1999, je tak možné sledovat částečný rozpór mezi doktrínou zformulovanou již před tímto rokem a dnešním jednáním Falun gongu. Pro ilustraci srovnáme text jedné z mnoha petic požadujících zahájení soudního procesu s Jiang Zeminem:

„Podporuji žaloby, které mají za cíl ukončit genocidu proti praktikujícím Falun gongu v Číně, tím že bude bývalý čínský prezident Jiang Zemin postaven před spravedlnost a které také zahrnují žalobu vznesenou u soudu v Severní Illinois proti Jiang Zeminovi z důvodu zločinů proti lidskosti, genocidě a mučení. Jiang je osoba, která zakázala působení Falun gongu v Číně a rozpoutala vlnu perzekuce za účelem zničení Falun gongu. Tato genocida porušuje jak čínské tak i mezinárodní zákony.“⁷⁰

⁶⁶ LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku II*, op. cit. 38, Velký zákon je nezničitelný.

⁶⁷ LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku II*, op. cit. 38. Odstraňte svá poslední připoutání.

⁶⁸ LI, Hongzhi. *Nové články*, op. cit. 65, Vyučovanie fa na Fa konferenci v Filadelfii 2002.

⁶⁹ LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku II*, op. cit. 38, K dovršení.

⁷⁰ *Letter to Support the Global Efforts to Bring Former Chinese President Jiang Zemin to Justice* [online]. [cit. 16. února 2006]. Dostupné z: <<http://www.flgjustice.org/index.php?option=content&task=view&id=173&Itemid=39>>.

A úryvek z knihy *Qigong kola zákona*:

„Praktikující by měli nejen projevit snášenlivost vůči lidem, s nimiž mají spory a kteří je osobně dostanou do trapné situace, ale také by k nim měli zaujmout šlechetný postoj, a dokonce jim děkovat. Jak byste si mohli zlepšit svůj charakter, kdybyste s nimi neměli obtíže? Jak by se mohla černá látka přeměnit v bílou látku? Jak byste si mohli vypěstovat svou kultivační energii.“⁷¹

Na příkladě těchto dvou navzájem si odporujících prohlášení tak můžeme dobře sledovat zmíněnou diskrepanci, jež mimo jiné vychází najevo při srovnání a prozkoumání obsahové stránky věroučných textů a dalších materiálů hnutí jak z doby před rokem 1999 tak i po ní. Přestože se před tímto datem v knihách *Otáčení kola zákona* a *Qigong kola zákona* učení o přeměně karmy obsahující též model „správného“ přístupu k utrpení řadilo k ústředním myšlenkám, po zahájení pronásledování ho Li Hongzhi ze svých proslavů a článků naprosto potlačil a ve svých projevech se věnuje především rozboru příčin perzekuce a dalším tématům s ní spojených. Na základě této skutečnosti proto lze předpokládat, že po vzniklých událostech se tato část nauky stala nežádoucí, neboť přirozená lidská touha po bezkonfliktním průběhu života zvítězila nad vůlí striktně dodržovat ustanovená pravidla, ať již jsou jakéhokoliv významu či náplně. Tyto změny ovšem nemusejí znamenat přímé popření nebo zavržení pro nastalou situaci již nevyhovujících myšlenek, ale například pouze jejich tichou eliminací a nahrazení jinými a přijatelnějšími formulacemi nauky, které v sobě obsahují interpretaci probíhajících událostí. A právě k tomuto procesu došlo v případě Falun gongu, kde představa démonického zasahování se stala zdůvodněným boje proti perzekuci.

Rozbor podoby protestu

Všechny čtyři rysy apelačního působení stanovené jako specifické pro Falun gong, kterými je zdůrazňování vytrpěného násilí a krutosti, vyzdvihování nenásilného postupu v kontrastu s jednáním čínské vlády, decentralizace a liberalizace a snaha o medializaci spolu velmi úzce souvisejí.

Má-li být totiž dosaženo ukončení vlivu zlých sil, je potřeba se řídit přesvědčením, že

„objasňování pravdy je mimořádně důležité. (...) Ale měli byste dělat věci ještě lépe a měli byste pokračovat až do té doby dokud nebude zů úplně odstraněné. Když dosáhnete toho, že všichni lidé na světě a všichni lidé v Číně, uvidí, co je toto dramatické zlo zač, mohlo by mít zlo ještě jakýkoliv účinek? Zhroutí se.“⁷²

V konkrétnější podobě se duch tohoto sdělení projevil například v Li Hongzhiho doporučení tvůrcům webové stránky Clear Harmony, že by měli „zprávy zaměřit na úmrtí, která jsou výsledkem pronásledování, spolu se zprávami o špatných prostředcích použitých v pronásledování“⁷³ a nebo ve výzvách připomínajících, že

„objasňování pravdy je to, co potřebujeme dělat v současné době. Dělejte to ve velké míře, dělejte to s veškerou moudrostí, kterou můžete použít a pokud může něco spasit lidi, jděte to udělat. (...) Pokud můžete dát lidem poznat toto pronásledování, zachraňujete je a jste výjimeční.“⁷⁴

⁷¹ LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona*, op. cit. 17, kapitola III Kultivace charakteru.

⁷² LI, Hongzhi. *Nové články*, op. cit. 65, Přednáška Fa na Konferencií vo Floride, USA.

⁷³ LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku II*, op. cit. 38, Evropské webové stránky Čistá harmonie.

⁷⁴ LI, Hongzhi. *Nové články*, op. cit. 65, Přednáška fa na Konferencií vo Floride.

Téměř všichni praktikující se proto větším či menším dílem zapojují do apelačních činností,⁷⁶ které nejsou nikým a nijak omezovány, neboť jde především o to, aby se o situaci v Číně dozvěděla co nejšířší veřejnost a tedy jakákoliv svazující organizovanost by byla spíše kontraproduktivní a o mnoho efektivnější je dát každému zájemci o objasňování pravdy naprostou volnost, což následně vytváří znak decentralizace a liberalizace.

Dalším znakem čekajícím na objasnění je nenásilný postup v boji proti pronásledování. Jak se ukazuje z předešlé kapitoly, Li Hongzhi již od raných dob hnutí kladl důraz na tento přístup k životu, což například potvrzuje zavedení trojice pojmů ryzost, dobro, snášenlivost nebo zákaz zabíjení. A není tedy nijak překvapující, že se hnutí těmito zásadami řídí i nadále. Toto rozhodnutí ovšem silně ovlivňuje výběr metod a postupů, kterými se Falun gong brání proti zásahům čínské vlády. Jedinou zbraní, kterou totiž praktikující drží v rukou, ale zato velmi účinně využívají, je vliv na veřejné mínění. To se snaží získat na svoji stranu mnoha rozličnými způsoby – protestní akce, přednášky, výstavy atd. Toto úsilí také ovlivnilo vývoj vztahu mezi Falun gongem a sdělovacími prostředky, neboť ty jsou v dnešní době bezpochyby nejjistějším způsobem, jak co nejšířěji informovat o určité události. To si určitě mnozí praktikující uvědomili a vybudovali si proto k tomuto fenoménu velmi pozitivní přístup, ať už se jedná o média řízená z vlastních řad nebo jinými společnostmi.

Důraz na spořádané a poklidné jednání mimo to také ovlivnil celý vnější image, kterým se hnutí prezentuje, neboť dbá na to, aby bylo známo jako

„starobylá kultivační metoda zušlechťování mysli, těla a ducha. (...) Její žáci se snaží vést harmonický, nesobečský a ohleduplný život, který je v souladu se základní povahou a principy vesmíru, kterými jsou pravdivost, soucit a snášenlivost (tolerance).“⁷⁷

A to také praktikujícím umožňuje své nenásilné chování stavět do kontrastu s (jistě ne nenásilným) jednáním jejich pronásledovatelů.

„Tisíce lidí jsou stále v Číně vězněny jen proto, že žádají, aby jim bylo dovoleno praktikovat ve svém životě pravdivost, soucit a toleranci. Ani jeden praktikující nepoužil násilí ani nezaútočil proti policii, navzdory tomu, že byl bit a mučen. Tento způsob chování tváří tvář mučení a nespravedlnosti tak ukázal světu nenásilnou a soucitnou povahu Falun gongu.“⁷⁷

K zvýraznění tohoto kontrastu mezi přístupy obou dvou zúčastněných stran konfliktu jistě úspěšně napomáhá všudypřítomné a veškerými aktivitami prostupující zdůrazňování násilného charakteru perzekuce. Tento pravděpodobně z celé čtyřice rysů nejviditelnější prvek tak bezpochyby hraje roli emocionálně působícího stimulu na city veřejnosti, aby ji následně přiměl k zapojení se do sporu mezi Falun gongem a čínskou vládou.

⁷⁶ Jakou má takové jednání podobu, lze vidět na mnoha konkrétních příkladech na stránkách Clear Wisdom (www.clearwisdom.net) pod tímto tématu speciálně vyhrazeným odkazem Truth Clarification.

⁷⁶ *Co je to Falun Gong?* [online]. [cit. 17. února 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/uvod.html>.

⁷⁷ *Často kladené otázky* [online]. [cit. 17. února 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/faq.html#17>.

Závěr

Závěrem tedy můžeme shrnout, že Li Hongzhi kritický bod, který v roce 1999 naprosto změnil situaci hnutí v Číně, objasnil aplikací myšlenky démonického zasahování a interpretoval jako negativní, ale nevyhnutelné, působení zlých sil a bytostí, které musejí být ve svém konání zastaveny. Proto nepřetržitě své následovníky vyzývá k celosvětovému odhalování tohoto zla, aby tak byla potlačena jeho moc. A to bezprostředně vede k zapojení všech praktikujících do informačního a apelačního aktivismu a ke snaze o pozitivní medializaci celého případu, kterou nutně doprovází sebe prezentace hnutí jako bezúhonné a míruplné meditační metody. Stylizaci do této podoby také napomáhá zdůrazňování „bezpráví“ a krutosti, které musí čínští praktikující čelit, což se děje v nejrozličnějších variantách připomínáním prožitého násilí.

Během práce se také ukázalo, že dochází k částečné diskrepanci mezi doktrínou a současným jednáním Falun gongu. Navzdory přesvědčení a zároven i jedné z klíčových myšlenek učení vyřknuté již na počátku 90. let, že pro úspěšnou kulturní praxi utrpení představuje nevyhnutelný element a mělo by se proto jeho původci spíše děkovat, než se na něj hněvat, praktikující požadují odsouzení iniciátora perzekuce Jiang Zemina a téměř veškerou svoji činnost směřují k dosažení toho, aby byly zastaveny zákroky namířené proti jejich čínským souvěrcům, které jim přinášejí podstatně velké utrpení. Proto také v rámci procesu objasňování pravdy a odhalování zla silně podporovaném Li Hongzhim je informační kampaň hnutí zaměřena především na seznamování světové veřejnosti s krutostí pronásledování. Z její někdy až příliš vyhrčené formy lze předpokládat, že cílem je šokovat a vzbudit pocit soucitu k stíhaným a získat si tím nečínskou veřejnost jako vlivného spojence v boji za zastavení perzekuce, což odporuje jednomu z požadavků nauky – bez vzdoru přijímat utrpení plné situace. V souvislosti s tímto jevem je také důležité povšimnout si obsahových změn, které proběhly v textech ovlivňujících myšlenkový vývoj hnutí. V nich totiž dochází po zahájení pronásledování k vymizení konceptu přeměny karmy určujícího též „správný“ postoj k prožívání utrpení, což ale následně umožnilo nastoupit dříve méně významným myšlenkám na přední pozice, aby nyní mohly sloužit k objasnění nově vzniklých událostí a doporučovaly, jak se s nimi „nejlépe“ vyrovnat.

Je tedy možné uzavřít studii konstatováním, že k utvoření specifické povahy současného jednání Falun gongu nijak výrazně nepřispěla jeho základní doktrína a na místo toho se tyto dvě dimenze rozcházejí v zásadních myšlenkách a dokonce ty části učení, kterým náhle hrozila přeměna v problematiska, byla raději odstraněna? Nikoliv a toto tvrzení by bylo velmi unáhlené. Je pravda, že k rozporu se základy učení nepochybně došlo už jenom vznikem tak intenzivních apelačních aktivit, ale právě ony jsou silně ovlivněny naukou a to konkrétně třemi jejími prvky, kterými je koncept démonického zasahování, s jehož pomocí Li Hongzhi interpretoval celou nastalou situaci a pojmy ryzost, dobro, snášenlivost doprovázené zákazem zabíjení udaly výrazný tón charakteru celého protestu, který se vyznačuje především nenásilnou povahou.

A toto je zároveň i osvětlením problematiky vyložené v úvodní části studie, neboť přestože všechny prvky, které byly stanoveny jako specifické pro působení Falun gongu, vznikly v důsledku snahy zvýšit efektivitu svého konání pro zastavení perzekuce, což nevyhnutelně znamená distanc od části doktríny, jejich charakter vyplývá především z určitých myšlenek učení. Nesmí se ale také opomenout, že i zmíněná diskre-

pance je legitimizována na základě věrouky, protože navazuje na koncept démonického zasahování.

Odkazy

- LI, Hongzhi. *Qigong kola zákona (Falun gong)* [online]. 1. vyd. Praha: Vodnář, 2002. 188 s. ISBN 80-86226-25-5. uveřejněno v červnu 2005 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>.
- LI, Hongzhi. *Nové články* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.sk/index.php?article_file=top_line/knihy.html>.
- LI, Hongzhi. *Otáčentí kola zákona (Zhuan falun)* [online]. Uveřejněno v srpnu 2004. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>.
- LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku I* [online]. Uveřejněno v květnu 2004 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>.
- LI, Hongzhi. *Podstata dalšího pokroku II* [online]. Uveřejněno v květnu 2004 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>.
- LI, Hongzhi. *Riadenie plavby* [online]. Uveřejněno v červnu 2002 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.sk/index.php?article_file=top_line/knihy.html>.
- LI, Hongzhi. *Velká cesta k dovršení Falun dafa* [online]. Uveřejněno v červnu 2005 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.cz/index.php?article_file=cz_top_line/knihy.html>.
- LI, Hongzhi. *Vysvetlenie obsahu Falun dafa* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://www.falungong.sk/index.php?article_file=top_line/knihy.html>.
- Clear Harmony* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.clearharmony.net/>>.
- Clear Wisdom* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z <<http://www.clearwisdom.net/emh/index.html>>.
- Falun Dafa* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.falundafa.org/>>.
- Falun Dafa Art Exhibit* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.falunart.org/>>.
- Falun Dafa Information Center* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.faluninfo.net/>>.
- Falun gong* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.falungong.cz/>>.
- Falun gong* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.falungong.sk/>>.
- Falun Gong Human Rights Working Group* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.flhrwg.net/>>.
- Friends of Falun Gong* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.fofg.org/>>.
- Global Rescue* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://globalrescue.net/gmr/index.html>>.
- Justice for Falun Gong* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.flgjustice.org/>>.
- Petal of Peace* [online]. [cit. 29. ledna 2006]. Dostupné z: <<http://www.falunau.org/PetalofPeace/bkground.htm>>.
- Rescue Falun Gong Children* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.rescueflgchildren.org/>>.
- Sand Storm* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.sandstormmovie.com/>>.
- AALDERINK, Karin. *Totally Expunge Evil, Pursue It to the End: Explaining the Crackdown of the Falun Gong* [online]. Leiden: Leiden University. Department of Chinese Studies, 2001 [cit. leden 2006]. Vedoucí diplomové práce Dr. S. R. Landsberger, Prof. dr. B. J. ter Haar. Dostupné z: <<http://website.leidenuniv.nl/~haarbjter/aalderink/index.html>>.
- BROOKES, Adam. *Falun Gong: Living in Fear* [online]. Uveřejněno 26. dubna 2000 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/726895.st>>.

- DRAHOŇOVSKÝ, Tomáš. *Meditace před ambasádou* [online]. Uveřejněno 9. prosince 2005 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://lidovky.zpravy.cz/ln_noviny.asp?r=ln_noviny&c=A20051209_000012_ln_noviny_sko&klic=210648&mes=20051209, Idnes.cz>. ISSN 1213-1385.
- OWNBY, David. *Falun gong as a Cultural Revitalization Movement* [online]. Poslední aktualizace 20. prosince 2000 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.ruf.rice.edu/~tchina/commentary/ownby1000.html>>.
- OWNBY, David. *Statement of Professor David Ownby* [online]. Poslední aktualizace 23. května 2005 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.cecc.gov/pages/roundtables/052305/Ownby.php>>.
- ŠINDELÁŘ, Pavel. *Čína, síť a postmoderna: Cesta Falun gongu do 21. století* [online]. Brno: Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Ústav religionistiky, 2005. 94 s., 2 s. příloh. [cit. leden 2006]. Diplomová práce.
- TER HAAR, Barend. *Falun Gong* [online]. Leiden: Leiden University, 2002 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://website.leidenuniv.nl/~haarbjter/falun.htm>>.
- ZBÍRAL, David. *Náboženství a internet* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://mujweb.cz/www/david.zbiral/nabinternet.htm>>.
- The Crackdown on Falun Gong and Other so-called Heretical organizations* [online]. Uveřejněno 23. března 2000 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://web.amnesty.org/library/Index/engASA170112000?OpenDocument&of=COUNTRIES\CHINA>>.
- Dangerous Meditation [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://hrw.org/reports/2002/china/index.htm#TopOfPage>>. ISBN 1-56432-270-X.
- Embassy of the People's Republic of China in the Czech Republic* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.chinaembassy.cz/cze/>>.
- Falun Gong* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Falun_Gong>.
- Falun gong - an Evil Cult?* [online]. Uveřejněno 27. listopadu 2004 [cit. leden 2006]. Dostupné z: <<http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A2922644>>.
- Falun Gong breaks onto China's Airwaves* [online]. Uveřejněno 7. března 2002 [cit. 30. leden 2006]. Dostupné z: <<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/1860159.stm>>.
- Li Hongzhi* [online]. [cit. leden 2006]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Li_Hongzhi>.